

Werkgroep aandachtsfunctionarissen in de kinderopvang

Lezing door Tea Hol, LVAK
Vereniging voor de aandachtsfunctionaris

15 mei 2022

LVAK

Wat voor vandaag

Uitleg
Handelingskader
Onderwijs

Vragen uit de stappen
van de meldcode

Wat gebeurt er bij
Veilig Thuis

LVAK

Handelingskader Onderwijs

Wat is het?

- Het handelingskader beschrijft richtlijnen en afspraken waar een onderwijsinstantie minimaal aan moet voldoen
- Het is bedoeld voor zowel het management, College van bestuur, schoolleiding als de uitvoerende medewerkers
- Schoolbesturen ontwikkelen op basis van het handelingskader hun eigen beleid en aanpak
- Inspectie houdt toezicht

Waarom

- Uit evaluatie Wet Verplichte Meldcode HG en KM blijkt dat het hanteren van de meldcode in de praktijk onvoldoende is
- Handelingverlegenheid om de stappen te doorlopen blijft
- Aandachtsfunctionaris is onvoldoende ingebed in beleid
- Vraag vanuit VWS om de organisaties te stimuleren om een aandachtsfunctionaris aan te stellen

Basiseisen

5 Basiseisen

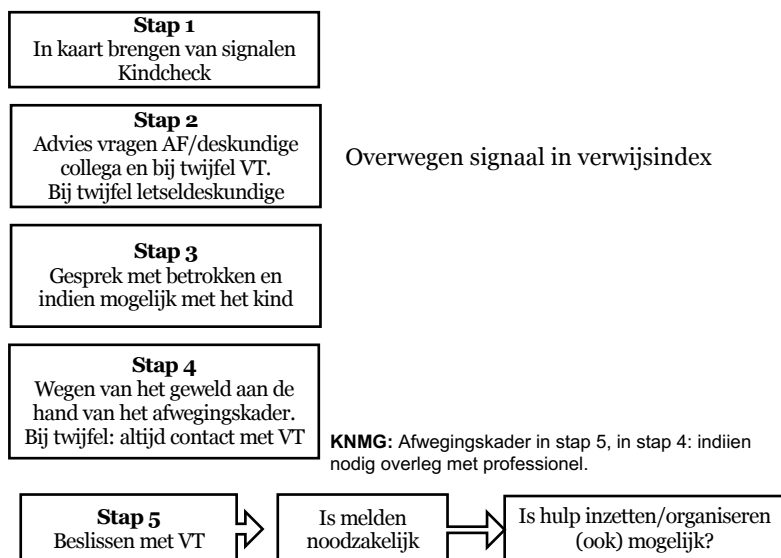
- Protocol dat voldoet aan de wettelijke eisen
- Een geschoolde AF met voldoende tijd, geld en mandaat om de taken (taakprofiel LVAK) te kunnen vervullen
- Iedere professional die direct contact heeft met leerlingen wordt geschoold in het werken met de meldcode
- Een plek in het dossier waarin de zorg kan worden gedocumenteerd en makkelijk terug te vinden is
- Minimaal 4x per jaar overleg met ketenpartners over beleid en samenwerking

Het beleid moet o.a. omvatten

- Per school een AF
- Bij meerdere scholen een indirecte AF
- Voldoende budget voor professionalisering
- Scholing gericht op herkennen van signalen
- De afstemming met de kinderopvang en buitenschoolse opvang

Samenwerking onderwijs en kinderopvang/BSO

- Voor beide geldt, **geen** hulpverleningsinstantie
- **Wel** geldt voor beide: signaleren, een veilige omgeving bieden en hulpverlening inschakelen
- Bij **informatie delen** geldt bij beide: alleen met **toestemming** van de gezaghebbende ouder(s)
- Beide zelf verantwoordelijk voor het inzetten van de meldcode bij vermoedens van HG/KM

Het begint bij... een vermoeden van HG/KM

En dan:

- De Wet meldcode verplicht om bij vermoedens HG/KM de stappen van de meldcode in te zetten

Praktijk:

- Bij vermoedens, onderbuik gevoel, altijd in actie komen
- Overleg met de AF, kan een stap o zijn
- Houd vast aan signalen in kaart brengen, concreet documenteren, **geen** bewijs nodig
- Ga in gesprek met de ouders, denk aan gezag en ouderschap. Praat over **zorg!!**

Stap 1

- In kaart brengen van signalen
- Kindcheck
- Documenteren

Wie

- De professional, samen met de AF

Stelling

Moet de kindcheck ook binnen de KOV worden gedaan?

Wanneer erg genoeg voor een melding?

- Ga **niet** uit van melden, maar bij zorg, vermoedens, start je wel de meldcode
- De stappen van de meldcode leiden je tot een beslissing van wel/niet melden
- Door concreet en feitelijk de signalen in kaart te brengen, te documenteren, in gesprek te gaan met de ouder(s), advies te vragen, breng je in kaart of er sprake is van structurele- en/of acute onveiligheid
- Wat niet hoeft: waarheidsbevinding, of het erg genoeg is
- Veilig Thuis is de deskundige instantie om uit te zoeken of er sprake is van HG/KM en kan besluiten nemen over het vervolg
- In heel weinig gevallen is een melding onterecht

Bij zorg over een kind bij meerdere instanties, moet ieder instantie zelf een melding doen bij VT. Zo kan VT de concrete zorg zien bij iedere instantie afzonderlijk.

Disclosure hoort bij acute onveiligheid, meldnorm 1.

Stap 4

AF en betrokken medewerker beantwoorden de vragen van het afwegingskader.

Is er sprake van:

- Structurele onveiligheid
- Acute onveiligheid

Wat vinden je adhv de vragen:

- Melden is noodzakelijk?
- Hulp inzetten is ook mogelijk?

- Wie doet stap 5?
- Mag dit zonder dat er een gesprek is geweest met de ouders?

Belangrijk

Zorg voor een goede voorbereiding om het gesprek aan te gaan met Veilig Thuis.
Alle stappen en zorgen, signalen zijn concreet, feitelijk gedocumenteerd

Wat gebeurt er in stap 5

Stap 4: afwegingskader

Samen Beslissen

Stap 5

Beslissen met Veilig Thuis

- Is melden noodzakelijk?
- Is hulpverlening (ook) mogelijk?
- 3 laatste vragen van afwegingskader

Wie

- Moet in het protocol staan vermeld
- Kan professional zijn, aandachtsfunctionaris, directie (degene die de meldingen doet moet goed op de hoogte zijn van de betreffende melding)

Belangrijk:

- Melden mag zonder toestemming van de betrokkenen
- Het gezin wordt **altijd** in registratiesysteem van VT gezet
- Mening van melder is belangrijk
- Veilig Thuis moet de melding altijd aannemen
- Veilig Thuis is verplicht om een terugkoppeling te geven

Zorg als aandachtsfunctionaris voor een contactpersoon bij Veilig Thuis

Hoe werkt het bij Veilig Thuis?

Wat gebeurt er als ik een melding doe?

Zorg voor contact, samenwerking

Voor de AF: Samenwerking met Veilig Thuis

- Bel vroeg genoeg voor advies
- Maak kennis met Veilig Thuis
- Zoek vaste contactpersoon bij VT

Melding in stap 5

- Melder en Veilig Thuis bespreken samen de meldnormen, de laatste drie vragen van het afwegingskader, de conclusie uit stap 4 en wegen samen
- Schaalvraag
- VT vraagt naar de verwachtingen van de melder
- Gegevens over het gezin worden vastgelegd (tot jongste kind 18 jaar is)
- Professional meldt op naam
- Professional gebruikt meldingsformulier op website
- Ziekenhuis/ SEH vaak eigen formulier

Veiligheidsbeoordeling

- Veiligheidsbeoordeling wordt gedaan in een overleg met maatschappelijk werker, vertrouwensarts, gedragswetenschapper
- Check of het gezin bekend is bij VT, politie, Raad voor de Kinderbescherming
- Ernst en urgentie worden beoordeeld
- Besluit wordt genomen: 'melden is noodzakelijk' of 'hulp inzetten kan ook'
- Terugkoppeling geven aan de melder binnen vijf werkdagen

Besluit hulp inzetten

Overdragen aan:

- Instantie zelf (als deze ook hulp in kan zetten)
- Instantie die al betrokken is
- Jeugdteam, wijkteam, opvoedondersteuning, e.a.

Veilig Thuis gaat eruit

De verantwoordelijkheid ligt bij de instantie die hulp inzet en bij de instantie die de melding heeft gedaan

Melden is noodzakelijk

Veilig Thuis start onderzoek

- Spreek met de betrokkenen
- Vraagt informatie bij instanties die betrokken zijn bij het kind, ouder
- 10 weken
- Conclusie wel/geen sprake van HG/KM
- Bij wel sprake van: hulp inzetten, met eventueel veiligheidsvoorwaarden (eisen)
- Wordt overgedragen, in sommige gevallen volgt een monitoring op de hulp (3 mnd, 6 mnd).

Melding bij de Raad voor de Kinderbescherming

- Verzoek tot onderzoek bij de Raad: onderbouwen waarom Veilig Thuis denkt dat een kindbeschermingsmaatregel (OTS) nodig lijkt
- Via de Jeugdbeschermingstafel, tenzij VOTS
- Alleen Veilig Thuis, Jeugd- en Gezinsteam of instelling voor Jeugdbescherming kan verzoek voor OTS doen
- Rechter beslist over kindbeschermingsmaatregelen
- Soms 'Drang', vrijwillig inzet van gezinsvoogd. Met strenge monitoring!

Bijlages

- Video
- Meldnormen
- Situaties van onveiligheid
- Vragen afwegingskader

Documenteren in de meldcode

Video met voorbeelden van *niet-concreet documenteren* en voorbeelden van *wel-concreet documenteren*.

<https://www.youtube.com/watch?v=9I8cnUyHjKE>

Meldnormen

Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten *moeten* een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

- In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
- In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Situaties van onveiligheid

Acute onveiligheid

Direct in fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft bescherming nodig.

- Vermoeden van seksueel misbruik
- Onthouden van direct noodzakelijke zorg
- Zorg dreigt weg te vallen

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld.

- Opgroeien/verblijven bij verzorger met ernstige psychische en/of verslavingsproblematiek
- Verwaarlozing die schade kan toebrengen
- Getuige HG
- Schoolverzuim

Disclosure

Slachtoffers die uit zichzelf een professional om hulp vragen of zich uiten bij een professional, zonder hulp te vragen, dienen gemeld te worden bij VT.

Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over HG/KM, betekent dit vaak dat het slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid van zichzelf of gezinsleden.

Afwegingsvraag 1

Heb ik op basis van de stappen 1 t/m 4 van de meldcode een vermoeden van (dreiging) van HG/KM?

Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier

Ja: Ga verder met afweging 2

Afwegingsvraag 2

Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?

Nee: Ga verder met afweging 3

Ja: Melden bij Veilig Thuis.

De afwegingsvragen 3 tot en met 5 worden samen met VT doorlopen.

Afwegingsvraag 3

Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) HG/KM af te wenden?

Bij acute- en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met VT doorlopen.

Nee: Melden bij Veilig Thuis

Ja: Ga verder met afweging 4

Afwegingsvraag 4

Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) HG/KM af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?

Bij acute- en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met VT doorlopen.

Nee: Melden bij Veilig Thuis

Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5

Afwegingsvraag 5

Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?

Bij acute- en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met VT doorlopen.

- Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis
Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen samenwerkingspartners